

**Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫСТАҒЫ
БАСШЫЛЫҚ ҚҰЖАТТАРЫ**

**Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
РУКОВОДЯЩИЕ ДОКУМЕНТЫ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**ГАЗБЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫСЫН
САЛУ МЕН РЕКОНСТРУКЦИЯСЫНА ҚАДАҒАЛАУ
ЖҮРГІЗУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ**

**ПОЛОЖЕНИЕ О НАДЗОРЕ ЗА СТРОИТЕЛЬСТВОМ
И РЕКОНСТРУКЦИЕЙ СИСТЕМ ГАЗОСНАБЖЕНИЯ**

**ҚР ҚБҚ 1.03-04-2013
РДС РК 1.03-04-2013**

Ресми басылым
Издание официальное

**Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің
Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер
ресурстарын басқару комитеті**

**Комитет по делам строительства, жилищно-коммунального
хозяйства и управления земельными ресурсами
Министерства национальной экономики Республики Казахстан**

Астана 2015

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «Монолитстрой-2011» ЖШС
- 2 ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 БЕКІТІЛІП, ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «Монолитстрой-2011»
- 2 ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства Национальной экономики Республики Казахстан от 29.12.2014 № 156-НҚ с 1 июля 2015 года

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органының рұқсатысыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	IV
1 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР	2
4 ШАРТТЫ БЕЛГІЛЕР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР	3
5 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР	3
6 ГАЗБЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫСЫ МЕН РЕКОНСТРУКЦИЯСЫН ҚАДАҒАЛАУ	5
6.1 Құрылыс, монтаж, пайдалануға беру ұйымдарының дайындығы мен ұйымдастырушылық және техникалық мүмкіншіліктерін қадағалау	5
6.2 Газбен жабдықтау жүйелерінің құрылысын салу мен реконструкциясын алдын ала қадағалау	7
6.3 Құрылыс-монтаж жұмыстарының атқарылу сапасын қадағалау	9
БИБЛИОГРАФИЯ	11

КІРІСПЕ

Осы «Газбен жабдықтау жүйелерінің құрылысын салу мен реконструкциясына қадағалау жүргізу туралы ереже» Қазақстан Республикасының құрылыстағы басшылық құжатында ғимараттарды және имараттарды газбен жабдықтау жүйесінің құрылысын салу мен реконструкциялауға қадағалау жүргізу жобаларының негізгі ережелері және шешімдері берілген.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫСТАҒЫ БАСШЫЛЫҚ
ҚҰЖАТТАРЫ
РУКОВОДЯЩИЕ ДОКУМЕНТЫ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

**ГАЗБЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫСЫН САЛУ МЕН
РЕКОНСТРУКЦИЯСЫНА ҚАДАҒАЛАУ ЖҮРГІЗУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ**

**ПОЛОЖЕНИЕ О НАДЗОРЕ ЗА СТРОИТЕЛЬСТВОМ И РЕКОНСТРУКЦИЕЙ
СИСТЕМ ГАЗОСНАБЖЕНИЯ**

Енгізілген күні – 2015-07-01

1 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

Осы құрылыстағы басшылық құжаты жаңадан салынған және қолданыстағы газбен жабдықтау жүйелерін кеңейту, реконструкция және күрделі жөндеу жұмыстар жасалуына қатысты дайындалған, сонымен қатар ақаулардың, бұзушылықтардың пайда болуының ерте кезеңдерінде айқындап көзін жою мақсатымен газ объектілерінің құрылыс және монтаж үдерісі барысында газбен жабдықтау жүйесінің қауіпсіздік, құрылыс нормалары мен ережелерінің және басқа да қолданыстағы нормалардың талаптарының орындалуын қадағалау тәртібін белгілейді.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы құрылыстағы басшылық құжатын қолдану үшін келесі нормативтік сілтемелік құжаттар керек:

БҚ 02-02-94 Қазақстан Республикасы Мемтехқадағалауға қарасты кәсіпорындар, ұйымдар мен объектілердің жетекші жұмыскерлерінің және мамандарының қауіпсіздікке қатысты ережелерді, нормалар мен нұсқаулықтарды білуін тексеру тәртібі туралы ереже;

Қазақстан Республикасының төтенше жағдайлар министрінің 2010 жылғы 16-қыркүйектегі №309 бұйрығымен бекітілген «Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары. Дәнекерлеу өндірісінің мамандары мен дәнекерлеушілерін аттестациялау» техникалық регламенті;

Қазақстан Республикасының төтенше жағдайлар министрінің 2008 жылғы 18-қыркүйектегі № 172 бұйрығымен бекітілген «Табиғи газды тұтыну және тарату жүйелерінің өнеркәсіптік қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» техникалық регламенті [4].

ЕСКЕРТПЕ Осы нормативті қолдану кезінде сыныптауыштар мен сілтеме стандарттардың қолданылу күшін жыл сайын шығарылатын, ағымдағы жылдық «Нормативтік құжаттардың стандартталуына байланысты сілтеуіш» ақпараттық сілтеушісі және ағымдағы жылдың әр айында шығатын ақпараттық сілтеушісі мен салыстырып тексеріп алған алған жөн болады.

Егер сілтеме құжаттар ауыстырылған (өзгерген) болса, бұл нормативтерді қолдану барысында ауыстырылған (өзгерген) нұсқасын басшылыққа алу қажет. Егер сілтеме құжат ауыстырылмай күші жойылған болса оған сілтеме берілген ереже бұл сілтемеге қатысы жоқ бөлігі қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы құрылыстағы басшылық құжатында библиография және «Нормативтік сілтемеоер» бөлімінің нормативтік құжаттарына сәйкес Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріндегі терминдер, сонымен қатар тиісті анықтамалары бар келесі терминдер қолданылады:

3.1 Газ тарату желілері: Техникалық және технологиялық құрылғылары бар құрылыстар, кіретін газ құбырлары, сыртқы газ құбырларынан тұратын технологиялық кешен.

3.2 Газ тұтыну желілері: Техникалық құрылғылары бар сыртқы және ішкі газ құбырларынан тұратын, сондай ақ газ үйлестіру желісінден газ тұтыну жабдықтарына дейін жерде орналасқан тұтынушылар газ желісінің технологиялық кешені.

3.3 Газ: Қысымы 0,1 МПа және температурасы 15°C болтаны газ тәрізді көмірсутек отын.

SUB3043.4 ең көп жұмыс қысымы (MOP): тұрақты қолданыс үшін рұқсат етілген газдың құбырдағы қысымы.

3.4 Газ қайнар көзі: Газ үйлестіруші желіге газ (табиғи газ және сұйытылған көмірсутек газ) жіберу үшін арналған газбен жабдықтау жүйесінің элементі, мысалы газ үйлестіруші бекет(ГҮБ).

3.5 Газ реттеуші пункті: Газдың кіру қысымын бекітілген деңгейге дейін азайтуға және газ шығымына қарамастан тұрақты деңгейін ұстап тұруға арналған технологиялық жабдық және құрылғы кешені.

Келесі маңызды элементтерден тұрады: жоғарғы, орта және төменгі газ қысым желілері, газ реттеуші бекет, газ реттеуші пунктер және газ реттеуші құрылғылар, бақылау және автоматтық басқару жүйелері, диспетчерлік қызмет және пайдалану жүйесі.

3.6 СКГ Суқоймасын орнату: Газ реттеуші құрылғы. Көсегеге монтаж жасалып, газ қолданылатын бөлмеде немесе бұл бөлмемен ашық есік арқылы қосылған бөлмеде орналастырылатын құрылғы.

3.7 ШГРП: Шкафты газ реттеуші пункті. Құрылғы өртенбейтін материалдан жасалған шкаф ішінде орналасқан.

3.8 Газбен жабдықтау жүйесі (контроллер): Өндірістік, тұрғын үй коммуналдық және шаруашылық газ тұтынушылары арасында, олардың сұраныстарына сәйкес, газбен жабдықтауды және үйлестіруді қамтамасыз ететін техникалық құрылғылар және құбырлар, құрылыс кешені.

3.9 СКГ: Сұйытылған көмірсутек газы, негізінде ілеспе мұнай газынан жасалатын отын ретінде қолдану үшін арналған.

4 ШАРТТЫ БЕЛГІЛЕРІ МЕН ҚЫСҚARTУЛАР

ГРО: Газреттеу орны, газдың кіру қысымын белгіленген деңгейге дейін төмендетуге және оны газ шығынына тәуелсіз тұрақты ұстап тұруға арналған техникалық жабдықтар мен құрылғылар кешені.

ГРҚ: Газреттеу қондырғысы, газ пайдаланатын құрылғы орналасқан ғимаратта немесе ғимараттан тыс жақтауда құрылған ашық қуыспен жалғасқан қондырғы.

ШПРО: Шкафты газреттеу орны, құрылғы жанбайтын материалдарден жасалған шкафта орналасады.

ГТБ: Газтолтыру бекеті. Сығылған көмірсутекті газды қабылдау, сақтау және тұтынушыларға автоцистерналарда, тұрмыстық баллондарда беруге арналған, газ баллондарын жөндеу қайта куәландыруға арналған кәсіпорын.

ГТО: Газтолтыру орындары. Сығылған көмірсутекті газды тұтынушыларға тұрмыстық баллондармен беру, сақтау және қабылдауға арналған кәсіпорын.

СКГ: Сығылған көмірсутекті газ, отыне ретінде қолдануға арналған, негізінен ілеспе мұнай газынан алынады.

БӨҚ: Бақылау-өлшеу құралдары, белгіленген ауқымда өлшенетін физикалық шама мәнін алуға арналған өлшеу құралы.

ҚОАІ: Құбыр жолы оқшаулануының ақауларын іздегіш, металл құбыр жолдарының оқшауланған жабыны арасындағы бос орындарды жанаспай табуға арналған, топырақты қазбастан жол жабынының әр түрлі құрылымы астында орналасатын құрал.

ОАТА: Оқшаулау ақауын табу аппараты, металл құбыр жолдарының оқшауланған жабыны арасындағы бос орындарды жанаспай табуға арналған, топырақты қазбастан жол жабынының әр түрлі құрылымы астында орналасатын аппарат.

5 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Осы құрылыстағы басшылық құжаты газбен жабдықтау жүйелерінің құрылысын салу мен реконструкциясын мемлекеттік қадағалау тәртібін белгілейді.

Бұл норматив объектілерде газбен жабдықтау жүйелерінің құрылысын және реконструкциясын қадағалау барысында мемлекеттік органдарға және олардың аумақтық бөлімшелеріне жәрдем ретінде дайындалған [1].

Әрбір газ бақылау мемлекеттік органдарында және аумақтық бөлімшелерде инспектордың аты-жөні және қадағалау мерзімі бекітілген, сонымен қатар белгіленген тәртіпке сай бекітілген бақылауға алынған мекемелердің тізімі болуы керек.

Газ бақылау аумақтық бөлімшелердің жұмыс жоспарларында мекемелерді кешенді, мақсатты және оперативті тексеріс шаралары болуы тиіс.

Бақылауға алынған мекемелерді және объектілерді газбен жабдықтау жүйесіндегі қауіпсіздік ережелер және нормалар талаптарын орындалуын бақылау шаралары, мекеменің техникалық қауіпсіздік деңгейіне және апатқа қарсы тұрақтылығына байланысты, ең аз 5 жылда бір рет тексеріс жасалуы қажет. Газбен жабдықтау жүйесінің құрылысын және реконструкциясын жасау құқығы берілген кезде міндетті түрде мекеме бақылаудан өткізіледі.

Инспекторлер құрамы ай сайын атқарылған жұмыс жайында есеп береді. Есеп беру расталған құжаттар негізінде жасалады (білімін бақылау ұйғарымы, мәжілісхаты).

Инспекторлердің қызметі бөлімше басшылығы тарапынан қадағаланып, ең аз екі жылда бір рет тескерілуі қажет.

Тексеріс нәтижелері инспектор қызметінің бағалануы мен оның қызмет деңгейін жоғарылату ұсыныстары баяндалған анықтамамен ресімделеді.

ҚР ҚБҚ 1.03-04-2013

Бақылауға алынған мекемелерді, ұйымдарды, объектілерді тексеріс барысында қауіпсіз еңбек жағдайын қамтамасыз ететін қызмет бөлімшелердің жұмысы, өндірістік қауіпсіздік деңгейі, мекеменің техникалық қауіпсіздік жағдайы және апатқа қарсы тұрақтылығы, сонымен қатар бұл мәселелерді шешуде бірінші басшылардың рөлдері кешенді түрде тексеріледі [2].

5.1 Тексеріс барысында келесі мәселелер зерттеледі:

5.1.1 Мекеменің қызмет атқару мүмкіндігін анықтайтын құқықтық құжаттарының болуы:

- мемлекеттік органдар тарапынан берілген атқарылатын жұмыстар түріне байланысты рұқсат қағазы және рұқсат қағаз шарттарының орындалуы.

- мекеменің жарғысы;

- өндірістік және лауазымдық қызмет нұсқаулықтары, газ қызметі жайында ережелер және т.б.

5.1.2 Жұмыстың өндірістік қауіпсіздігінің нормативтік және методикалық қамтылмасы.

5.1.3 Жұмыстың өндірістік қауіпсіздігінің ұйымдастырушылық және техникалық қамтылмасы.

5.1.4 Нормалардың және ережелердің талаптарының орындалуын, апатқа қарсы тұрақтылық және техникалық қауіпсіздік жағдайын өндірістік қадағалау шараларын жүзеге асыру.

5.1.5 Жұмыс өндірісінің қауіпсіздік нұсқаулары мен тәсілдерін білу және мекеме жұмысшылары тарапынан орындалуы.

5.1.6 Қолданыстағы құрал-саймандардың техникалық қауіпсіздік жағдайын бағалау (берілген есеп беру құжаттары бойынша), Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарынан және олардың аумақтық бөдішелерінен алынған отандық және шетелдік газ құрал-саймандарын қолданылуына байланысты рұқсат қағаздарының болуы.

5.1.7 Иеленуші тарапынан жүргізілген апатқа қарсы сипаттағы шаралардың бағалануы.

5.1.8 Сұйытылған көмірсутек газын толтыратын бекеттің мағлұмдауының толықтығын және қауіпті өндіріс орнында апат болған жағдайда қоршаған ортаға және үшінші жақтын мүлкіне, денсаулығына немесе өміріне залал келтіргені үшін жауапкершілік сақтандыру келісім шартының болуын бағалау.

5.1.9 Алдын-ала берілген ұйғарымдарды, мемлекеттік органдардың бұйрықтарын, нұсқауларын, қаулыларын орындауы.

5.2 Бақылауға алынған мекемелердің тексерілуі сарапшы мекемелердің қатысуымен, мемлекеттік органдардың және оның қарауы бойынша аумақтық бөлімшелердің басшылығымен орындалады.

5.3 Ірі өндірістік орындарының, СКГ ГТБ, басқа да аса қауіпті объектілердің тексеруін, ықпалдастық келісім шарттарына байланысты басқа қадағалау органдарымен бірге жүргізу ұсынылады.

5.4 Тексеріс жұмыстары тексерілетін өндіріс объектісінің техникалық қауіпсіздік жүйесінің ұйымдастырылуына жауапты басшылығының қатысуымен бірге болады.

5.5 Кемшіліктер және оларды жою шаралар туралы баяндама нақты, айқын және қысқа болуы тиіс, талаптары бұзылған нормативті құжаттың тармағы көрсетілуі тиіс.

Қаулыда бекітілген кемшіліктерді жою мерзімінің ұзақтығы көрсетілген кемшіліктерді жоюға қажет уақыттан аспауы тиіс.

Кемшіліктерді жою үшін ұзақ мерзім белгілеу керек болған жағдайда мекеме басшылығы кемшіліктер жойылғанға дейін орнын толтыратын жан-жақты іс-шаралар жоспарын дайындауы және шаралардың әрбір тармағы үшін жауапты тұлғаларды тағайындауы қажет, сонымен қатар бұл шараларды аумақтық бөлімшемен үйлестіруі тиіс.

Тексеріс нәтижелері бойынша қаулыда, лауазымды тұлғалардың және мамандардың жүктелген міндеттерін атқару нәтижесінің және қауіпсіздік қамтамасыз ету жүйесінің пәрменділігін бағалаумен бірге мекеменің апатқа қарсы тұрақтылығы мен техникалық қауіпсіздігі жағдайына талдау жасалуы тиіс.

6 ГАЗБЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚҰРЫЛЫСЫ МЕН РЕКОНСТРУКЦИЯСЫН ҚАДАҒАЛАУ

Газбен жабдықтау жүйесінің құрылысы қадағалаудың екі бағыты бар:

- ұйымдастырушылық, техникалық мүмкіншіліктердің бар болуын және құрылыс-монтаж ұйымының қызметін атқаруына дайындығын қадағалау;
- құрылыс-монтаж жұмыстарының сапасын қадағалау (газбен қамтамасыз ету жүйесінің құрылысы мен реконструкциясын алдын-ала қадағалау).

Газбен жабдықтау жүйесінің барлық жұмыстарын қадағалау үшін мекеменің қазметі тексеріледі.

6.1 Құрылыс, монтаж, пайдалануға беру ұйымдарының дайындығын және ұйымдастырушылық және техникалық мүмкіншіліктерін қадағалау

6.1.1 Келесі негізгі құжаттар бар болуы керек:

- газ жүйелері және желілерінің құрылыс-монтаж жұмыстарын жасау үшін мемлекеттік лицензия;
- мекеме жарғысы;
- жұмыс жасалудың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін лауазымдық және өндірістік қызмет нұсқаулығы.

6.1.2 Құрылыс-монтаж өндірісінің методикалық және нормативтік қамтылмасы:

- газбен жабдықтау жүйелеріндегі жұмыстарды реттейтін қолданыстағы норматив құжаттардың, ҚР құрылыс нормаларының, ҚР құрылыс саласындағы басшылық құжаттардың, мемлекеттік стандарттардың, нормалардың бар болуы;
- қолданылып жатқан құрал-саймандардың қолдану рұқсат қағаздары.

6.1.3 Газбен жабдықтау жүйелерінің құрылысы және реконструкциясы объектілерінде құрылыс-монтаж жұмыс өндірістерінің ұйымдастырушылық және техникалық қамтылмасы:

- белгіленген тәртіп бойынша дайындалған және аттестацияланған жұмысшылар тарапынан жұмыс өнімділігінің қамтылмасы [3];

- ҚБ 02-02-94 Қазақстан Республикасы Мемтехқадағалауға қарасты кәсіпорындар, ұйымдар мен объектілердің жетекші жұмыскерлерінің және мамандарының қауіпсіздікке қатысты ережелерді, нормалар мен нұсқаулықтарды білуін тексеру тәртібі туралы ережеге

ҚР ҚБҚ 1.03-04-2013

сәйкес белгіленген тәртіп бойынша тұрақты сынақ және аттестация жүргізуші комиссияның бар болуы;

- Қазақстан Республикасының төтенше жағдайлар министрінің 2010 жылғы 16-қыркүйектегі №309 бұйрығымен бекітілген «Өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптары. Дәнекерлеу өндірісінің мамандары мен дәнекерлеушілерін аттестациялау» техникалық регламентіне сәйкес газ шаруашылығында қауіпсіздік ережелерінің талаптарына сәйкес жұмысшылардың және мамандардың дайындықтан өтуі;

- жұмысшылардың және мамандардың білімін және біліктілігін тексеру;

- дәнекерлеу және оқшаулау жұмыстарының сапасын арттыруына байланысты және қауіпсіздік техникасы бойынша шаралардың жүргізілуі;

- қалаларда және елді мекендерде құрылыс ұйымдары тарапынан топырақ жұмыстары өндірісінің тәртібінің ұйымдастырылуы, оның ішінде бұл мәселелерге байланысты жұмысшылардың және мамандардың білімін тексеру хаттамасының ұйымдастырылуы.

- әрбір металл дәнекерлейтін маманға разряд тағайындалғаны жайында бұйрық, сертификаттың бар болуы.

- тапсырыс берушіден немесе жобалаушы мекемеден алынатын жобалардың сапасына байланыста, қауіпсіздік норма және ережелердің талаптарына сай болуына байланысты, сараптама қорытындысының бар болуы құрылыс-монтаж ұйымы тарапынан тексерілу де ме;

- құрылыс мекемесінде жаңадан салынып жатқан жер асты газ құбырларын электрохимиялық коррозиядан қорғау құрылғыларының монтажына байланысты жұмыстарды атқаратын арнайы алаңның бар болуы;

- газ құбырларының құрылысымен қатар қорғаныс құрылғыларының, құрылыс мекемесінің тәртібінің бар болуы;

- металл дәнекерлеу және оқшаулау жұмыстары үшін, жер асты құбырларын төсеу және топырақпен толтыру үшін, монтаж тораптарын дайындау және тасымалдау үшін қажетті техникалық саймандарының бар болуы;

- сынама және бақылау, газ құбырларын дәнекерлеуде жұмыс істеп жатқан әрбір дәнекерлеуші тарапынан дәнекерленген тораптардың механикалық сынақтан өткізуін ұйымдастыру:

- өндіріс барысында техникалық қауіпсіздік жағдайын, ережелер және нормалар талаптарының орындалуын өндірістік қадағалануын қамтамасыз ету.

6.1.4 Газ шаруашылығы объектілерінде іске қосу-реттеу жұмыс өндірісінің ұйымдастырушылық және техникалық қамтылуы (іске қосу және реттеу ұйымдарына қатысты):

- іске қосу және реттеу жұмыстарын жүргізу үшін жобалау-техникалық құжаттарының, техникалық шарттардың, технологиялық және методологиялық нұсқаулықтардың бар болуы;

- мекеме жұмысшыларының және мамандарының нормалар мен ережелерді білу деңгейін тексеру үшін тұрақты комиссияның бар болуы;

- техникалық білім алуды ұйымдастыру. Мекеме жұмысшылары тарапынан лауазымдық қызмет нұсқаулықтарын, нормаларды және ережелерді білу деңгейіне тексеріс жүргізу тәртібі және мерзімділігі. Хаттамаларды ресімдеу дұрыстығы;

- газ құрылғыларында іске қосу және реттеу жұмыстарын жүргізуге қажет техникалық саймандардың бар болуы;

- іске қосу және реттеу жұмыстары барысында қолданылатын бақылау-өлшеу аспаптарын уақытында тексеріп түгендеу;

- нақты объектілерде іске қосу және реттеу жұмыстарын жасау үшін берілген рұқсат қағаздарының, қабылдау-тапсыру құжаттарының мұрағатын ұйымдастыру;
- газ құрылғыларында іске қосу және реттеу жұмыстарын жүргізу барысында апатқа қарсы тұрақтылық және техникалық қауіпсіздік жағдайын, нормалар және ережелер талаптарының орындалуын өндірістік қадағалау жүйесін қамтамасыз ету;
- іске қосу және реттеу ұйым жұмысшыларынан ішінара таңдау арқылы қауіпсіз жұмыс атқару тәсілдерін және нұсқауларын білу деңгейін тексеру;
- іске қосу және реттеу жұмыстарын жүргізуден бұрын отандық және шет елдік газ құрылғыларын пайдалануына ҚР мемлекеттік тау және өндірістік қадағалау тарапынан берілген рұқсатының бар болуын тексеру;
- істеп тұрған құрылғыларда жұмыстар жүргізу барысында апатқа қарсы сипаттағы шаралар. Істеп тұрған газ құрылғыларында іске қосу және реттеу ұйымы тарапынан жұмыстар жүргізілуі барысында ҚР төтенше жағдай министрінің 2008 жылғы 18-қыркүйектегі №172 бұйрығымен бекітілген «Табиғи газды тұтыну және үйлестіру жүйелерінің өндірістік қауіпсіздік талаптары» тексеріледі [4].

6.2 Газбен жабдықтау жүйелер құрылысын және реконструкциясын алдын-ала қадағалау

Газбен жабдықтау жүйелер құрылысын және реконструкциясын зерттеу барысында тексерілуі қажет [5]:

6.2.1 Құрылыс-монтаж ұйымында объектілердің құрылыс кестесінің бар болуы, әрбір күнтізбелік айда ҚР мемлекеттік органдары және аумақтық бөлімшелері тарапынан тексерілуге жататын жұмыстарды бөліп белгілеу қажет;

6.2.2 Құрылыс жұмыстары жүргізіліп жатқан объекті жобасының бар болуы және оның ҚР төтенше жағдай министрінің 2008 жылғы 18-қыркүйектегі №172 бұйрығымен бекітілген «Табиғи газды тұтыну және үйлестіру жүйелерінің өндірістік қауіпсіздік талаптарына» және басқа қатысты Құрылыс нормалар мен ережелер талаптарына сай болуы;

6.2.3 Газ шаруашылығын пайдалану ұйым келісімінің бар болуы;

6.2.4 ҚР мемлекеттік органдарына және аумақтық бөлімшелеріне тіркеуге алу, бұл объектіде құрылыс-монтаж ұйымының жұмыстардың басталғаны жайындағы хабарын салыстыру;

6.2.5 Жер асты газ құбырлары жоспарында электрохимиялық коррозиядан қорғаныс жайында бөлімнің бар болуы, бұл бөлімде іске асырылған жобаның үйлестіру жүйелерінің өндірістік қауіпсіздік және табиғи газ қолдану және Құрылыс нормалары мен ережелер талаптарына сәйкестігі туралы тіркеулер жазылған, сондай ақ жоба бойынша жұмыс өндірісіне рұқсатына қатысты құрылыс-монтаж ұйымының бас инженерінің қолы бар болуы.

Топыраққа байланысты газ құбырларының потенциалын өлшеу үшін жер асты құбырларына бақылау орындарын орналастыру жобада алдын-ала жоспарланды ма.

6.2.6 Объектінің толық болғанына (жоспар, газ құбырларының профилі және дәнекерленген тораптар схемасы) және тапсыруға қатысты дайындалған қосымша техникалық құжаттардың уақытында жасалуы; құжаттарда жер асты газ құбырларына акт (анықтама) бар болуы. Жер асты газ құбырларын пайдалануға беру тәртібі және оларды қаңғыма тоқтардан сақтау жүйелері.

6.2.7 Атқару құжаттарында құрылыс ұйымының бас инженерінің жасалған жұмыстар барлық келісілген өзгерістер мен шегінулер жобаға сай болғандығы жайында жазуының бар болуы;

ҚР ҚБҚ 1.03-04-2013

құжаттамада ғимараттар жергелесіне жер асты байланыс желілерінің кіру жерлерінің герметизациясына байланысты атқарылған жұмыстарды растайтын анықтама (акт) бар ма.

6.2.8 Жұмыс өндіріс журналының объектіде болуы және оның дұрыс жүргізілуі, құрылысы біткен газ құбырларына жасалған орындалу-техникалық құжаттама құрамында журналдың бар болуы.

6.2.9 Газ құбырларын және құрылғыларын құрылыс және монтаж жұмыстары барысында қолданылған құбырларға, дәнекерлеу және оқшаулау материалдарына, арматураға және басқа бұйымдарға қолданылған сертификаттардың бар болуы және есепке алынуы, қолданылған материалдардың табиғи газ тұтыну және үйлестіру жүйелерінің өндірістік қауіпсіздік талаптарына және басқа нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкестігі.

6.2.10 Газ құбырларының құрылғы жобасына сәйкес болуы: ғимараттар мен құрылыстардан арақашықтығы; төсеу тереңдігі, құбырлар астындағы «төсек» жағдайы, топырақ сипаттамасы, толтырылған топырақ тығыздығы, газ құбырларының еңісі және жоба белгілерінің сақталуы.

6.2.11 Оқшаулаушы фланецтердің, бақылау орындарының, конденсат жинақтарының, өтемдеуіштің, тиектеуші арматура монтажының дұрыстығы.

6.2.12 Сақтандыру клапанының, бақылау тексеріс құралдары және автоматиканың, жанарғының, ішкі газ құбырларының монтажының, ГРП, ГРҚ, ШГРП орналасуы; қолданылған материалдардың және құрал саймандардың жобаға сәйкес болуы; монтаж жұмыстарынан бұрын материалдар мен құрал саймандардың кіргізу барысында тексеріс ұйымдастыру тәртібі.

6.2.13 Орналастырудан бұрын тиектеуші арматураға ревизия жүргізілгендігін, қолданылған материалдардың тексерісін растайтын құжаттың бар болуы, дәнекерлеу және жинақтау барысында операциялық тексеріс.

6.2.14 Талқандау және талқандамау тексеру тәсілдерімен сырт көрінісі (оның ішінде ойық жерлерде де) бойынша дайын тораптардың қабылдануы және сапа бақылауын ұйымдастыру тәртібі.

6.2.15 Дәнекерленген бірігулерді талқандамау тексеріс нәтижесі бойынша қорытындылардың және механикалық сынақ нәтижесі бойынша хаттаманың бар болуы; дәнекерлеу кемшіліктерін жою тәртібі және ұйымдастырылуы бойынша ақпараттың бар болуы, жарамсыз деп табылған дәнекерленген бірігулердің есебін жүргізу.

6.2.16 Газ құбырларын және газ құрылғыларының монтажы мен құрылысы сапасын қадағалауды жүзеге асыру тәртібін, газбен жабдықтау жүйесін ұйымдастырудың тапсырыс беруші және пайдалану ұйымы тарапынан қадағалануы, сонымен қатар бұл мақсаттар үшін тапсырыс берушінің арнайы дайындалып тағайындалған адамы бар ма. Жер асты газ құбырлары бірігу тораптарының орындалу сызбанұсқасы объектіде бар болуы. Талқандамау тәсілімен тексеріс қорытынды хаттамысанда көрсетілген анықталған бірігу тораптарының номерлері сызбанұсқада көрсетілген номерлерге сай болуы тиіс.

6.2.17 Механикалық сынақтар және талқандау тәсілімен тексеріс жүргізу мақсатымен қиындылар алу үшін бірігу тораптарын тандау тәртібін сақтау – бұл қандай қандай құжаттармен ресімделеді. Бұл шараларға газ шаруашылығы және тапсырыс берушінің техникалық бақылау өкілдері қатысады ма.

6.2.18 Сырт көрінісі бойынша дәнекерлеу сапасы және ақаулары анықтау.

6.2.19 Газ құбырлардың оқшаулау жабынтыларын және сапасын қадағалау шараларын ұйымдастыру тәртібін сақтау. Оқшаулау құбырларының оқшаулау жабынтының бірыңғайлық байланысты жобаға сәйкес болуы.

6.2.20 Орға құбырлар төселгенге дейін және топырақпен жабылғаннан кейін сәйкес құралдардың оқшаулау құбырларының сапасын анықтау үшін қолданудың жарамдылығы және құқық нормаларына сәйкестігі.

6.2.21 Бірігу тораптарының оқшаулауында және оқшауларда ақауларды жою технологияларын сақтау.

6.2.22 Құбырлардың оқшаулау сапасын және бірігу тораптарының оқшаулау сапасын құралдармен тексеру шараларына тапсырыс берушінің техникалық қадағалаудың (тау газ ұйымы) қатысу деңгейі және тексеріс нәтижелерін ресімдеу.

6.2.23 Жасырын жұмыстардың аралық кезеңдерінің тапсырыс беруші тарапынан қабылдануын ұйымдастыру.

6.2.24 Оқшаулау құбырларының жинақталуы, тиелуі, түсірілуі және тасымалдануының ұйымдастырылуы, сонымен қатар оқшаулау жабынтыларының, арматураның, дайындамалардың және басқа материалдардың сақталуын ұйымдастыру.

6.3 Құрылыс-монтаж жұмыстарының атқарылу сапасын қадағалау

Құрылыс ұйымының өндірістік базасында құбырлардың және басқа дайындамалардың дайындалуына байланысты, газ құбырларының оқшаулауына байланысты жұмыстардың атқарылуын қадағалау. Газ шаруашылығы объектілерінің құрылысын және реконструкциясын алдын-ала қадағалау барысында да, сондай ақ құрылыс-монтаж ұйымының жоспарлы зерттеу жұмысы барысында жүзеге асырылады.

6.3.1 Газ шаруашылығындағы қауіпсіздік ережелеріне сәйкес мамандардың, жұмысшылардың және дәнекерлеушілердің дайындалуы.

6.3.2 Оқшауланған және оқшауланбаған құбырлардың сақталуы: қалқаның, сөрелердің, сертификат номерлері жазылған бирка-тақтаның, мемлекеттік стандарттардың, диаметрлердің бар болуы; нақты сертификатқа байланысты дайындау шеберханасына, салынып жатқан объектілерге жіберілген құбырлардың жұмсалыу есебін жүргізу тәртібін сақтау.

6.3.3 Мастиканың және топырақтың дайындалуы, сонымен қатар дәнекерлеу және оқшаулау материалдарын сақтау технологияларының сақталуы.

6.3.4 Құбырларға тегістемелеу және толығымен оқшаулау жабынтысының (адгезия, қалыңдығы, механикалық ерекшеліктері т.б.) сапасын, сонымен қатар құбырларды тазалау технологиясын сақтау және қолданылатын құралдармен тексеру тәсілінің тиімділігі.

6.3.5 Оқшаулау үшін қолданылатын материалдарды сипаттайтын сертификаттардың немесе басқа құжаттардың бар болуы, сонымен қатар оқшауланған құбырлардың және бұйымдардың Құрылыс нормаларына, мемлекеттік стандарттарға, газбен жабдықтау жүйелерінің қауіпсіздік талаптарына және басқа да қолданыстағы нормаларға сәйкестігін растайтын құжаттардың бар болуы [6].

6.3.6 Үлгі бөліктерді және басқа құрылғыларды жасау үшін қолданылатын құбырлардың, жапырақ болат және басқа материалдар үшін сертификат (паспорт), үлгі мөлшер альбомының бар болуы және бұл материалдардың қауіпсіздік нормаларына және ережелеріне сай болуы.

6.3.7 Дайындалған үлгі бөліктерінің және құрылғылардың қолданыстағы нормаларға сәйкестігі, олардың технологиялық картаға сәйкес сынақтан өтуі, дәнекерленген бірігулер сапасын қадағалау; құрылғылардың, тораптардың дайындалуы және сынақтан өтуі үшін қандай құжаттар қажет.

ҚР ҚБҚ 1.03-04-2013

6.3.8 Тиектеуші және басқа арматураның сынағы және тексерілуі қалай жүзеге асырылады (белгіленген жұмыстарды жүзеге асыру үшін қандай құжаттар ресімделеді, сынақтарды және тексерулерді жүзеге асыру тәртібін белгілейтін технологиялық картаның бар болуы).

6.3.9 Оқшаулау мастиктің, топырақтың зертханалық анализ нәтижелері бойынша журналдың бар болуы; оқшаулау мастиктің сынағы бойынша және келіп түскен оқшаулау материалдарының қадағалануы бойынша нұсқаулықтардың бар болуы [7].

6.3.10 Белгілінген тәртіп бойынша аттестация қорытындысы бойынша дәнекерлеушінің пішіндемесінде сәйкес белгілердің бар болуы.

6.3.11 Оқшаулау материалдарымен қаптау бойынша технологиялық нұсқаулықтардың сақталуы: топырақ тығыздығы, мастик сапасы, үлгі бөлшектеріне, гидроқақпақтарға, жинақ конденсатына қапталған оқшаулау жабынтылардың сапасын тексеруді ұйымдастыру т.б.

БИБЛИОГРАФИЯ

- [1] Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 9-қаңтардағы №532-IV «Газ және газбен жабдықтау туралы» заңы.
- [2] Қазақстан Республикасының 2011 жылғы №377-IV «ҚР мемлекеттік қадағалау және тексеру туралы» заңы.
- [3] ҚР ҚН 4.03-01-2011 Газ тарату жүйелері.
- [4] МЕЖ 4.03-103-2005 Полиэтилен құбырларды қолдану арқылы газ құбыр жолдарын жобалау, құрылысын салу мен реконструкциялау.
- [5] ҚР ҚБҚ 8.02-03-2002 64-бөлім. Өнеркәсіптік кәсіпорындарды, ғимараттар мен имараттарды газбен жабдықтау және газбен қамту. Сыртқы жарықтандыру.

ӘОЖ 696.2

МСЖ 91.140.40

Негізгі сөздер: газ, газөткізгіш, газтолтырғыш станция, сұйылтылған көмірсутек газы, құрылғыны жөндеуден кейін іске қосу жұмыстары, сапаны бақылау, құрылыс-монтаждау жұмыстары

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ	2
4 УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ И СОКРАЩЕНИЯ	3
5 ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ	3
6 НАДЗОР ЗА СТРОИТЕЛЬСТВОМ И РЕКОНСТРУКЦИЕЙ СИСТЕМ ГАЗОСНАБЖЕНИЯ.....	5
6.1 Надзор за организационной, технической возможностью и готовностью строительных, монтажных, пусконаладочных организаций	5
6.2 Предварительный надзор за строительством и реконструкций систем газоснабжений	7
6.3 Надзор за качеством выполнения строительно-монтажных работ	9
БИБЛИОГРАФИЯ.....	11

ВВЕДЕНИЕ

В настоящем руководящем документе строительства Республики Казахстан «Положение о надзоре за строительством и реконструкцией систем газоснабжения» приведены основные положения и решения проектов о надзоре за строительством и реконструкцией систем газоснабжения зданий и сооружений.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫСТАҒЫ БАСШЫЛЫҚ
ҚҰЖАТТАРЫ
РУКОВОДЯЩИЕ ДОКУМЕНТЫ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

**ПОЛОЖЕНИЕ О НАДЗОРЕ ЗА СТРОИТЕЛЬСТВОМ И РЕКОНСТРУКЦИЕЙ
СИСТЕМ ГАЗОСНАБЖЕНИЯ**

**TERMS OF SUPERVISION OF CONSTRUCTION AND RECONSTRUCTION OF
GAS SUPPLY**

Дата введения – 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

Настоящий руководящий документ в строительстве применяется при строительстве новых, расширение, реконструкций и капитальном ремонте действующих систем газоснабжения и устанавливает порядок организации надзора за выполнением требований к безопасности систем газоснабжения, строительных норм и правил и других действующих нормативных документов в процессе строительства и монтажа газовых объектов с целью своевременного выявления и устранения возможных нарушений на ранней стадии их возникновения.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящего руководящего документа в строительстве необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

РД 02-02-94 Положение о порядке проверки знаний правил, норм и инструкций по безопасности у руководящих работников и специалистов предприятий, организаций и объектов, поднадзорных Гостехнадзору Республики Казахстан.

Технический регламент «Требованиям промышленной безопасности. Аттестация сварщиков и специалистов сварочного производства» утвержденный Приказом №309 Министра по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан от 16 сентября 2010 г.

Технический регламент «Требования промышленной безопасности систем распределения и потребления природных газов» утвержденным приказом №172 МЧС РК от 18 сентября 2008года [4].

ПРИМЕЧАНИЕ При пользовании настоящим нормативом целесообразно проверить действие ссылочных стандартов и классификаторов по ежегодно издаваемому информационному указателю «Указатель нормативных документов по стандартизации» по стоянию на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным указателям, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замеченным (измененным) документом. Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящем руководящем документе в строительстве применяются термины из нормативных правовых актов Республики Казахстан в соответствии с библиографией и нормативных документов раздела «Нормативные ссылки», а также следующие термины с соответствующими определениями:

3.1 Сеть газораспределения: Технологический комплекс, состоящий из наружных газопроводов, газопроводов-вводов, сооружений, технических и технологических устройств на них.

3.2 Сеть газопотребления: Технологический комплекс газовой сети потребителя, расположенный от места присоединения к газораспределительной сети до газоиспользующего оборудования и состоящий из наружных и внутренних газопроводов и технических устройств на них.

3.3 Газ: Угледородное топливо, находящееся в газообразном состоянии при температуре 15°C и давлении 0,1 МПа.

SUB3043.4 максимальное рабочее давление (МОР): максимальное давление газа в трубопроводе, допускаемое для постоянной эксплуатации.

3.4 Источник газа: Элемент системы газоснабжения, например, газораспределительная станция (ГРС), предназначенный для подачи газа (природного газа и СУГ) в газораспределительную сеть.

3.5 Система газоснабжения: Комплекс сооружений, технических устройств и трубопроводов, обеспечивающий подачу и распределения газа между промышленными, коммунальными и бытовыми потребителями в соответствии их спросом.

Состоит из следующих основных элементов: газовых сетей низкого, среднего и высокого давления, газорегуляторных станции, газорегуляторных пунктов и газорегуляторных установок, системы контроля и автоматического управления, диспетчерской службы и системы эксплуатации.

3.6 Резервуарная установка СУГ: Технологическое устройство, включающее резервуар или группу резервуаров и предназначенное для хранения и подачи сжиженных углеводородных газов в газораспределительную сеть.

3.7 Групповая баллонная установка СУГ: Технологическое устройство, включающее в себя более двух баллонов со СУГ, газопроводы, технические устройства и средства измерения, предназначенные для подачи газа в сеть газораспределения.

3.8 Клапан безопасности (контроллер) расхода газа: Устройство, автоматически перекрывающее течение газа в газопроводе при превышении определенного значения расхода газа.

3.9 Регулятор-стабилизатор: Устройство, автоматически стабилизирующее и поддерживающее рабочее давление, необходимое для оптимальной работы газоиспользующего оборудования.

4 УСЛОВНЫЕ ОБОЗНАЧЕНИЯ И СОКРАЩЕНИЯ

ГРП: Газорегуляторный пункт, комплекс технологического оборудования и устройств, предназначены для понижения входного давления газа до заданного уровня и поддержания его на выходе постоянным не зависимо от расхода газа.

ГРУ: Газорегуляторная установка, оборудование смонтировано на раме и размещается в помещении, в котором расположено газоиспользующая установка, или в помещении, соединенным с ним открытым проемом.

ШГРП: Шкафной газорегуляторный пункт, оборудование размещается в шкафу из негорючих материалов.

ГНС: Газонаполнительная станция. Предприятие, предназначенное для приема, хранения и отпуска сжиженных углеводородных газов потребителям в автоцистернах и бытовых баллонах, ремонта и переосвидетельствования газовых баллонов.

ГНП: Газонаполнительный пункт. Предприятие, предназначенное для приема, хранения и отпуска сжиженных углеводородных газов потребителям в бытовых баллонах.

СУГ: Сжиженный углеводородный газ, предназначен для применения в качестве топлива, производится в основном из попутного нефтяного газа.

КИП: Контрольно-измерительный прибор, средство измерения, предназначенной для получения значения измеряемых физической величины в установленном диапазоне.

ИПИТ: Искатель повреждений изоляции трубопровода, представляет собой прибор для бесконтактного обнаружения мест сквозных повреждения изоляционных покрытия металлических трубопроводов, уложенных под различными видами дорожных покрытия без вскрытия грунта.

АНПИ: Аппаратура нахождения повреждений изоляции, представляет собой прибор для бесконтактного обнаружения мест сквозных повреждения изоляционных покрытия металлических трубопроводов, уложенных под различными видами дорожных покрытия без вскрытия грунта.

5 ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящий руководящий документ в строительстве определяет порядок государственного надзора за строительством и реконструкцией систем газоснабжения.

Настоящий руководящий документ в строительстве разработан в помощь государственным органам и их территориальным подразделениям для руководства при ведении ими надзорной деятельности на объектах строительства и реконструкции систем газоснабжения [1].

В каждом отделе газового надзора государственных органов и их территориальных подразделениях должны быть перечни подконтрольных предприятий, утвержденные в установленном порядке и закрепленные, на определенный период, поименно за конкретным инспектором.

Планами работ территориальных подразделений в газовом надзоре должны предусматриваться комплексные, целевые и оперативные обследования предприятий.

Обследование подконтрольных предприятий и объектов по вопросам соблюдения требований правил и норм безопасности в системах газоснабжения планируется, исходя из уровня технической безопасности и противоаварийной устойчивости на предприятии, и не должно быть реже одного раза в 5 лет. Обязательное обследование предприятий проводится при выдаче им лицензий на право строительства и реконструкции в системах газоснабжения.

Инспекторский состав ежемесячно отчитывается о проделанной работе. Отчёт составляется на основании подтверждающих документов (предписание, протоколы проверки знаний и др.).

Деятельность инспекторов контролируется руководством отдела и должна проверяться не реже одного раза в 2 года.

Результаты проверки оформляются справкой, содержащей оценку деятельности инспектора и рекомендации по повышению уровня его надзорной деятельности.

В ходе обследования (проверки) подконтрольных предприятий, организации объектов производится комплексная оценка состояния технической безопасности и противоаварийной устойчивости, уровня производственного контроля, работы службе подразделений по вопросам создания безопасных условий труда, личной роли первых руководителей производства в решении этих вопросов [2].

5.1 В ходе проверки изучаются и проверяются следующие вопросы:

5.1.1 Наличие правовых документов, определяющих возможность деятельности предприятия:

- лицензии по видам выполняемых работ и выполнение условий действия лицензий, выданных государственными органами;
- устава (Положения) предприятия, организации;
- должностных, производственных инструкций, Положений о газовой службе и т.д.

5.1.2 Нормативное и методическое обеспечение безопасного производства работ.

5.1.3 Организационное и техническое обеспечение безопасного производства работ.

5.1.4 Осуществление производственного контроля за соблюдением требований норм и правил, состоянием технической безопасности и противоаварийной устойчивости.

5.1.5 Знание инструкций и методов безопасного производства работ и их выполнение работниками предприятия.

5.1.6 Оценка безопасности технического состояния используемого оборудования (по представляемой отчетной документации), наличия разрешений на применение отечественного и импортного газового оборудования от государственных органов Республики Казахстан и их территориальных подразделений.

5.1.7 Оценка проводимых владельцем мероприятий противоаварийного характера.

5.1.8 Оценка полноты декларирования газонаполнительных станций сжиженного углеводородного газа (ГНС СУГ) и наличия договора страхования ответственности за причинение вреда жизни, здоровью или имуществу третьих лиц и окружающей природной среде в случае аварии при эксплуатации опасного производственного объекта.

5.1.9 Выполнение постановлений, приказов и указаний государственных органов ранее выданных предписаний.

5.2 Комплексные проверки подконтрольных предприятий (совместно с другими видами надзора) осуществляются под руководством руководителей государственных органов и их территориальных подразделений по его усмотрению, а также с привлечением экспертных организаций.

5.3 Обследование крупных промышленных предприятий, ГНС СУГ, других особо опасных объектов рекомендуется проводить совместно с другими надзорными органами в соответствии с соглашениями о взаимодействии.

5.4 Проверка проводится в присутствии руководителя производства обследуемого предприятия, организации, объекта, ответственного за организацию системы технической безопасности.

5.5 Изложение характера нарушений и предлагаемых мер по их устранению должно быть конкретным, четким и кратким с указанием пункта нормативного документа, требования которого нарушены.

Продолжительность срока устранения нарушений, устанавливаемая в предписании, не должна превышать времени, необходимого для устранения указываемых нарушений.

При необходимости установления продолжительных сроков по устранению нарушений руководитель (владелец) предприятия должен разработать подробный план компенсирующих мероприятий до устранения нарушений с указанием лиц, ответственных за выполнение каждого пункта мероприятий и согласовать его с территориальным органом

В предписании по результатам проверки должен быть дан анализ состояния технической безопасности и противоаварийной устойчивости предприятия (организации) с оценкой действенности созданной системы обеспечения безопасности и эффективности выполнения должностными лицами и специалистами возложенных на них обязанностей.

6 НАДЗОР ЗА СТРОИТЕЛЬСТВОМ И РЕКОНСТРУКЦИЕЙ СИСТЕМ ГАЗОСНАБЖЕНИЯ

Надзорная деятельность за строительством (монтажом, пусконаладкой) систем газоснабжения включает два направления:

- надзор за наличием организационной, технической возможности и готовности строительно-монтажной организации для выполнения своих функций;
- надзор за качеством выполнения строительно-монтажных работ (предварительный надзор за строительством и реконструкцией систем газоснабжения)

Для осуществления надзора над всеми видами работ систем газоснабжения проверяется деятельность предприятия.

6.1 Надзор за организационной, технической возможностью и готовностью строительных, монтажных, пусконаладочных организаций

6.1.1 Наличие основных документов:

- государственная лицензия на проведение строительно-монтажных работ газовых систем и сетей;
- устав организации;
- должностные и производственные инструкции, обеспечивающие безопасное проведение работ.

6.1.2 Нормативное и методическое обеспечение производства строительно-монтажных работ:

- наличие действующих нормативных документов, Строительных норм РК, руководящих документов в строительстве РК, Государственных стандартов, норм, регламентирующих все выполняемые работы в системах газоснабжения;

- наличие разрешений на применяемые оборудования;

6.1.3 Организационное и техническое обеспечение производства строительного-монтажных работ на объектах строительства и реконструкции систем газоснабжения:

- обеспеченность производства работ персоналом, подготовленным и аттестованным установленным порядком [3];

- наличие постоянно действующей экзаменационной и аттестованной в установленном порядке комиссии, назначенной в соответствии с «Положением о порядке проверки знаний правил, норм и инструкций по безопасности у руководящих работников и специалистов предприятий, организаций и объектов, поднадзорных Госгортехнадзору Республики Казахстан» (РД 02-02-94);

- подготовка специалистов и рабочих в соответствии с требованиями Правил безопасности в газовом хозяйстве. Соответствие порядка подготовки и аттестации сварщиков «Требованиям промышленной безопасности. Аттестация сварщиков и специалистов сварочного производства» утвержденным Приказом №309 Министра по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан от 16 сентября 2010 года;

- проверка знания и квалификации у рабочих и специалистов;

- наличие мероприятий по технике безопасности и повышению качества сварочных и изоляционных работ;

- организация порядка производства земляных работ в городах и населенных пунктах строительными организациями, в том числе протоколов проверки знаний у специалистов и рабочих по этим вопросам;

- наличие приказа, сертификата о присвоении разряда каждому сварщику;

- осуществляется ли строительной-монтажной организацией контроль наличия экспертного заключения по качеству проектов, получаемых от заказчика или непосредственно от проектной организации, в части соответствия их требованиям правилам и нормам безопасности;

- наличие у строительной организации специализированный участок, осуществляющий работы по монтажу защитных установок от электрохимической коррозии на вновь строящихся подземных газопроводах;

- наличие порядка организации строительства защитных установок одновременно со строительством газопроводов;

- наличие технических средств для выполнения сварочных и изоляционных работ, укладки и засыпки подземных газопроводов, заготовки монтажных узлов и их транспортировки и др.;

- организация проведения механических испытаний пробных (допускных) стыков и контрольных, сваренных каждым сварщиком, занятым на сварке газопроводов;

- осуществление производственного контроля за соблюдением требований норм и правил, состоянием технической безопасности при производстве.

6.1.4 Организационное и техническое обеспечение производства пусконаладочных работ на объектах газового хозяйства (для пусконаладочных организаций):

- наличие проектно-технической документации, технических условий, технологических и методических указаний на проведение пусконаладочных работ;

- наличие постояннодействующей комиссии по проверке знаний норм и правил у

специалистов и работников предприятия;

- организация технической учебы. Порядок и периодичность проведения проверки знаний норм и правил, должностных инструкций работниками предприятий. Правильность оформления протоколов;

- наличие технических средств для проведения пусконаладочных работ на газовом оборудовании;

- своевременность проверки и поверки контрольно-измерительных приборов, используемых при проведении пусконаладочных работ;

- организация архива по хранению приемо-сдаточной документации, документов, разрешающих пусконаладочные работы на конкретных объектах;

- осуществление (реализация) системы производственного контроля за соблюдением требований норм и правил, состоянием технической безопасности и противоаварийной устойчивости при проведении пусконаладочных работ на газовом оборудовании;

- выборочно проверить знание инструкций и методов безопасного проведения работ и их выполнение работниками пусконаладочного предприятия;

- проверка наличия разрешений Госгортехнадзора Республики Казахстан на применение отечественного и импортного газового оборудования перед производством пусконаладочных работ;

- мероприятия противоаварийного характера при проведении работ на действующем оборудовании. При выполнении пусконаладочной организацией работ на действующем газовом оборудовании проверяется выполнение «Требований промышленной безопасности систем распределения и потребления природных газов» утвержденным приказом №172 МЧС РК от 18 сентября 2008года [4].

6.2 Предварительный надзор за строительством и реконструкцией систем газоснабжения

При обследовании строительства и реконструкции систем газоснабжения необходимо проверить [5]:

6.2.1 Наличие в строительно-монтажной организации графиков строительства объектов в каждом календарном месяце с выделением в них работ, подлежащих контролю государственных органов и территориальных подразделений РК.

6.2.2 Наличие проекта на строящийся объект и соответствие его «Требованиям промышленной безопасности систем распределения и потребления природных газов» утвержденным приказом №172 МЧС РК от 18 сентября 2008года и соответствующим нормам Строительных норм и правил.

6.2.3 Наличие согласования проекта с эксплуатационной организацией газового хозяйства.

6.2.4 Регистрацию объекта в государственных органах и территориальных подразделениях РК, сверить сообщение строительно-монтажной организации о начале работ на данном объекте.

6.2.5 Наличие в проекте на подземные газопроводы раздела по защите от электрохимической коррозии, где должна быть запись проектной организации о соответствии выполненного проекта требованиям промышленной безопасности систем

распределения и потребления природных газов и Строительных норм и правил, роспись главного инженера строительно-монтажной организации о разрешении производства работ по данному проекту.

Предусмотрена ли в проектах на подземные газопроводы установка контрольных пунктов для измерения потенциалов на газопроводах относительно грунта.

6.2.6 Своевременность составления дополнительной технической документации на подготовленные к сдаче объекта и ее полноту (план, профиль газопровода и схема сварных стыков); наличие акта (справки) в документации на подземные газопроводы. Порядок ввода в эксплуатацию подземных газопроводов и систем защиты их от разрушения блуждающими токами.

6.2.7 Наличие в исполнительной документации записи главного инженера строительной организации о соответствии выполненных работ проекту с учетом согласованных изменений и отступлений от проекта, имеется ли в документации справка (акт), подтверждающая выполнение работ по герметизации мест вводов подземных коммуникаций в подвалы зданий.

6.2.8 Наличие и правильность ведения на объекте журнала производства работ, наличие его в составе исполнительно-технической документации на построенный газопровод.

6.2.9 Наличие и учет использованных сертификатов (паспортов) на трубы, сварочные и изоляционные материалы, арматуру и другие изделия, применяемые при строительстве и монтаже газопроводов и газового оборудования, соответствие применяемых материалов требованиям промышленной безопасности систем распределения и потребления природных газов и других нормативных документов.

6.2.10 Соответствие проекту устройства газопровода: расстояния от зданий и сооружений; глубина укладки, состояние "постели" под трубами, характер грунта, подсыпки, плотность засыпанного грунта, уклон газопровода и соблюдение проектных отметок.

6.2.11 Правильность монтажа запорной арматуры, компенсаторов, конденсатных сборников, контрольных пунктов, изолирующих фланцев и т.д.

6.2.12 Размещение ГРП, ГРУ, ШГРП, монтаж внутренних газопроводов, горелок, приборов КИП и автоматики, предохранительных клапанов, а также монтаж групповых установок сжиженного газа и т.д.; соответствие применяемых материалов и оборудования проекту; порядок организации осуществления входного контроля материалов и оборудования перед началом монтажа.

6.2.13 Наличие документа, подтверждающего проведение ревизии запорной арматуры перед ее установкой, проверки качества применяемых материалов, пооперационного контроля в процессе сборки и сварки.

6.2.14 Порядок осуществления контроля качества и приемки готовых стыков по внешнему виду (в том числе и в местах врезок), неразрушающими и разрушающими методами контроля.

6.2.15 Наличие протоколов по результатам механических испытаний и заключений по результатам неразрушающего контроля сварных соединений; сведения по организации и порядку устранения брака сварки, ведение учета забракованных сварных соединений.

6.2.16 Соблюдение заказчиком и эксплуатационной организации систем газоснабжения, порядка осуществления контроля качества строительства и монтажа газопроводов и газового оборудования и имеется ли для этой цели у заказчика специально назначенное и подготовленное лицо. Наличие на объекте исполнительной схемы сварных стыков подземных газопроводов. Соответствие нумерации схемы номерам соответствующих просвеченных стыков, указанных в заключениях протоколов неразрушающих методов контроля.

6.2.17 Соблюдение порядка отбора стыков для вырезки на проведение механических испытаний и разрушающих методов контроля - каким документом это оформляется. Участвуют ли при этом представители газового хозяйства и технадзор заказчика.

6.2.18 Качество сварки по внешнему виду и выявление дефектов.

6.2.19 Соблюдение порядка организации контроля качества и исправности изоляционных покрытий газопровода. Соответствие изоляции труб требованиям проекта по степени адгезии с поверхностью труб и армирующей оберткой, толщине сплошности изоляционного покрытия.

6.2.20 Исправность и правомерность, применения для определения качества изоляции труб соответствующих приборов до укладки труб в траншею и после присыпки их грунтом (магнитный толщиномер, дефектоскоп, ИПИТ, АНПИ).

6.2.21 Соблюдение технологии устранения поврежденной изоляции и изоляционных стыков.

6.2.22 Степень участия в контроле качества изоляции труб и качества изоляции стыков приборными методами контроля технадзора заказчика (гор газ, предприятие) и оформление результатов контроля.

6.2.23 Организация заказчиком приемки промежуточных этапов скрытых работ.

6.2.24 Организация перевозки, погрузки, разгрузки и складирование изолированных труб и сохранности изоляционных покрытий, а также арматуры, заготовок и других материалов.

6.3 Надзор за качеством выполнения строительно-монтажных работ

Надзор за выполнением работ по изоляции газопроводов, по изготовлению трубных и других заготовок на производственной базе (в цехе, мастерской) строительной организации. Осуществляется как в период проведения предварительного надзора за строительством и реконструкцией объектов газового хозяйства, так и в процессе планового обследования строительно-монтажной организации.

6.3.1 Подготовка специалистов, рабочих и сварщиков в соответствии с требованиями Правил безопасности в газовом хозяйстве.

6.3.2 Организация хранения изолированных и неизолированных труб: наличие навесов, стеллажей, бункеров - табличек с указанием номеров сертификатов, государственных стандартов, диаметров и др.; соблюдение порядка учета расхода труб, отправляемых на строящиеся объекты, в заготовительные мастерские конкретному сертификату.

6.3.3 Соблюдение технологии хранения сварочных и изоляционных материалов, приготовления грунтовок и мастик; соответствие последних требованиям

государственных стандартов.

6.3.4 Соблюдение технологии очистки труб, а также качества нанесения натруби грунтовки и изоляционного покрытия в целом (адгезия, толщина, механические свойства и т.п.) и эффективность применяемых методов приборного контроля.

6.3.5 Наличие сертификатов или других документов, характеризующих применяемые для изоляции материалы, а также документов, подтверждающих соответствие изолируемых труб и изделий требованиям Правил безопасности в системах газоснабжения, Строительным нормам и государственным стандартам и другим действующим нормативам [6].

6.3.6 Наличие альбома типовых нормалей, сертификатов (паспортов) на трубы, листовую сталь и другие материалы, используемые для изготовления фасонных частей и других устройств (отводов, гидрозатворов, конденсат сборников, компенсаторов и др. устройств) и соответствие этих материалов требованиям Правил и норм безопасности.

6.3.7 Соответствие изготовленных фасонных частей и устройств действующим нормам, проведение их испытаний, согласно технологическим карт, контроль качества сварных соединений; какие документы оформляются на изготовление узлов, устройств и их испытание.

6.3.8 Как осуществляется ревизия и испытание запорной и другой арматуры (какая документация оформляется на проведение указанных работ, наличие технологической карты, определяющей порядок проведения ревизии, испытаний).

6.3.9 Наличие журнала по результатам лабораторных анализов грунтовок, изоляционных мастик; наличие инструкций по контролю за поступающими изоляционными материалами и испытанию изоляционных мастик [7].

6.3.10 Наличие соответствующих отметок в формуляре сварщика по результатам аттестации установленным порядком.

6.3.11 Соблюдение технологической инструкции по нанесению изоляционных материалов: плотность грунтовки, качество мастики, организация проверки качества защитных изоляционных покрытий, нанесенных на конденсат сборники, гидрозатворы, фасонные части и др.

БИБЛИОГРАФИЯ

- [1] Закон Республики Казахстан «О газе и газоснабжении», №532-IV от 9 января 2012г.
- [2] Закон Республики Казахстан «О государственном контроле и надзоре в РК», №377-IV. 2011г,
- [3] СН РК 4.03-01-2011 Газораспределительные системы.
- [4] МСП 4.03-103-2005 Проектирование, строительство и реконструкция газопроводов с применением полиэтиленовых труб.
- [5] РДС РК 8.02-03-2002 Раздел 64. Газооборудование и газоснабжение промышленных предприятий, зданий и сооружений. Наружное освещение.

УДК 696.2

МКС 91.140.40

Ключевые слова: газ, газопровод, газонаполнительная станция, сжиженный углеводородный газ, пусконаладочные работы, надзор за качеством, строительномонтажные работы

Ресми басылым

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКА МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС, ТҰРҒЫН ҰЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ ЖӘНЕ ЖЕР
РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ КОМИТЕТІ

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҚҰРЫЛЫСТАҒЫ БАСШЫЛЫҚ ҚҰЖАТТАРЫ**

**ҚР ҚБҚ 1.03-04-2013
ГАЗБЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖҮЙЕЛЕРІНІҢ ҚҰРЫЛЫСЫН САЛУ МЕН
РЕКОНСТРУКЦИЯСЫНА ҚАДАҒАЛАУ ЖҮРГІЗУ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ**

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

Компьютерлік беттеу:

Басуға _____ 2015 ж. қол қойылды. Пішімі 60 x 84 ¹/₈.

Қарпі: Times New Roman. Шартты баспа табағы 2,1.

Тараламы _____ дана. Тапсырыс № _____.

«ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21

Тел./факс: +7 (727) 392 76 16 – қабылдау бөлмесі

Официальное издание

КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА, ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА И
УПРАВЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ МИНИСТЕРСТВА НАЦИОНАЛЬНОЙ
ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**РУКОВОДЯЩИЕ ДОКУМЕНТЫ В СТРОИТЕЛЬСТВЕ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**РДС РК 1.03-04-2013
ПОЛОЖЕНИЕ О НАДЗОРЕ ЗА СТРОИТЕЛЬСТВОМ И
РЕКОНСТРУКЦИЕЙ СИСТЕМ ГАЗОСНАБЖЕНИЯ**

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

Набор и компьютерная вертка:

Подписано в печать _____ 2015 г. Формат 60 x 84 ¹/₈

Гарнитура: Times New Roman. Усл. печ. л. 2,1

Тираж _____ экз. Заказ № _____

АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21

Тел./факс: +7 (727) 392 76 16 – приемная